

УДК 351

Василик О.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ НАСЕЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ

Vasylyk O.

SOCIAL PROTECTION OF THE POPULATION AS AN IMPORTANT COMPONENT OF PUBLIC ADMINISTRATION

Ефективність та результативність державного управління залежить на пряму від соціального розвитку суспільства. Публічне адміністрування у сфері соціального захисту населення дозволяє зрозуміти механізм і особливості регулювання суспільних відносин. Кожному громадянину потрібні соціальні гарантії які закріплені законодавством. Це є запорукою соціального миру між населенням, державою і підприємцями і економічною стабільністю країни.

Соціальний захист – це категорія розподільчих відносин, продукт ринкової економіки. В умовах державної власності їй немає місця у взаємовідносинах держави і населення, оскільки держава не може захищати громадян від самої себе.

Таким чином, публічне адміністрування в системі соціального захисту населення виконує такі функції як: прогнозування, планування, організація, загальне управління, оперативні накази та втручання, регулювання, контроль та облік, аудит ефективності.

Метою роботи є виокремлення основних складових соціального захисту населення як сфери публічного адміністрування. Завданнями дослідження є:

- охарактеризувати важливі складові соціального захисту населення;
- проаналізувати роль публічного адміністрування в забезпеченні соціального захисту населення.

Соціальний захист населення у ширшому тлумаченні цього поняття – це діяльність держави, спрямована на забезпечення процесу розвитку та формування особистості, створення належних для самовизначення та ствердження в житті умов. У вузькому: соціальний захист – це сукупність правових і економічних гарантій, які забезпечують дотримання найважливіших соціальних прав особистості. Тому, кожному громадянину потрібні соціальні гарантії, які здійснюються за трьома основними напрямками.

Перший напрям полягає в тому, що держава повинна гарантувати кожному громадянину, зайнятому трудовою діяльністю, нормальний рівень добробуту через мінімальний рівень заробітної плати, помірні податки і невтручання у підприємницьку діяльність. Другий напрям зорієнтований на задоволення потреб суспільства, до яких належать потреби здобуття загальної освіти, виховання дітей і підлітків, проведення культурно-освітньої роботи, організація охорони здоров'я і розвитку фізичної культури членів суспільства. Третій напрям охоплює вирівнювання рівня життя населення через втрату роботи чи кризові явища в економіці. Формами задоволення потреб можуть бути пенсії, допомога, стипендії, грошові виплати, матеріальна допомога, пільги з податків, платежів і послуг [4].

Конституції України гарантують права людини, такі як право на освіту, право на житло, право на охорону здоров'я та інші права. Окрім Основного Закону питання соціального захисту подані в цілій низці інших законів держави та підзаконних актах. Держава надає такі види соціальної допомоги: соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям; соціальна допомога, що надається в соціальних установах; соціальна допомога, що надається вдома; одноразова соціальна допомога та ін.

В широкому розумінні, соціальний захист населення повинен охоплювати наступні напрямки:

- забезпечення членам суспільства прожиткового мінімуму і надання матеріальної допомоги тим, кому в силу об'єктивних причин вона необхідна, захист від чинників, що знижують життєвий рівень;

- створення умов, що дозволяють громадянам безперешкодно заробляти собі кошти для життя будь-якими способами, які не суперечать закону;

- забезпечення сприятливих умов праці для найманих працівників, захист їх від негативних впливів індустріального виробництва;

- захист громадянських і політичних прав та свобод, що відповідають принципам правової, демократичної держави;

- створення сприятливого психологічного клімату в суспільстві в цілому, в окремих осередках і структурних утвореннях;

- забезпечення максимально можливої стабільності громадського життя.

Як відомо цілеспрямований механізм публічного адміністрування у сфері соціального забезпечення здійснюється за допомогою конкретних соціальних інститутів суб'єктів управління, які разом складають систему управління, яка включає в себе: уряд, політичні партії, громадські організації та інші елементи. На регіональному і місцевому рівнях управління ці функції виконуються місцевими органами влади та іншими установами. Публічне адміністрування соціальною сферою є механізмом для реалізації цілей соціальної політики заснованої на нормативних імперативах, які визначають реальну якість життя соціального благополуччя зайнятості соціальної підтримки [5, с. 84]

Публічне адміністрування у сфері соціального захисту визначає таку складову як діяльність публічних органів, котра відрізняється від інших видів управління, з одного боку вони здійснюються за допомогою уряду і державних органів згідно плану зверху в низ; з другого боку відмінність полягає в відкритості і прозорості на демократичних засадах. Політика відіграє роль сконцентрованих соціальних інтересів соціальних груп і громадян.

Таким чином, публічне адміністрування – це законна діяльність публічних органів управління, що спрямована на досягнення ефективного функціонування соціуму задля зміцнення економічної, політичної, соціальної сфери, а також зміцнення усіх соціальних груп і прошарків населення для соціальної злагоди та єдності народу. Інтереси людини, повага до її честі і гідності стоять понад усе у сфері публічного адміністрування.

Список використаних джерел:

1. Аріфходжаєва Т. Б. Поняття публічного адміністрування у сфері соціального захисту населення / Т.Б. Аріфходжаєва // Форум прав. – 2016. №3. – С. 12–15.

2. Іншин М.І., Сіроха Д.І. Соціальна держава: сутність і перспективи. Актуальні проблеми соціального права: збірник матеріалів учасників всеукраїнських соціальних програм (заходів) ВГОІ “Інститут реабілітації та соціальних технологій” у 2014 р. К.: ПВГОІ “ІР СТ Україна”, 2015. – с. 17-21.

3. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. №586-XIV / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 20–21. Ст. 190.

4. Лаврухін В.В. Державне управління у сфері соціального захисту населення: теоретичні аспекти. Аспекти публічного управління. 2015. № 1–2. С. 66–72.

5. Скуратівський В. Соціальна політика / Скуратівський В., Палій О., Лібанова Е. – К.: Вид-во УАДУ, 2007. – 360 с.